

III.

Betænkning

over

Forslag til Lov om Valg til Rigsdagen.

(Afgiven af Folketingets Udvalg den 25. September 1913.)

Udvalgets Flertal (hele Udvalget med Undtagelse af Ellinger) indstiller Lovforslaget til *uforandret Vedtagelse*.

Et *Mindretal* (Ellinger) har stillet Ændringsforslag til Forslagets Bestemmelser vedrørende Folketinget, men mener det ønskeligt at udarbejde Regler for Valgene til Landstinget, saa længe der intet vides om, hvorledes dette skal sammensættes.

For Landstingets Vedkommende bygger Forslagets Bestemmelser paa det Grundlag, at Tingets Medlemmer vælges af By- og Sogneraadene. Mindretallet kan paa ingen Maade tiltræde dette Grundlag. Men bortset herfra maa man være imod, at Urvelgerne rykkes saa langt bort fra Deltagelse i Landstingsvalget. For Landets Vedkommende er det saa, at Vælgerne skal vælge Sogneraadsmedlemmerne — hvis Hovedgerning ligger paa et helt andet Omraade end det at være Valgorgan for et af Rigsdagens Ting —; disse Medlemmer skal derefter vælge Sendemænd, Sendemændene igen Valgmænd og Valgmændene endelig Landstingsmænd; for Byernes Vedkommende er det ene af disse Led (Sendemændene) udskudt. Det hele skal gaa efter Forholdstalsvalgmaaden, men dels er

det foreslaede System en fuldstændig Karikatur af denne, dels vil Apparatet være ganske uhandleligt, naar Forsamlinger paa flere Hundreder, af hvilke nogle skal afgive 1, andre 2, atter andre 3 Stemmer hver, skal fatte Beslutninger om Opstilling af Kandidatlistor. — Vælgerne til Landstinget — hvilke disse end er, og om der er en eller flere Vælgerklasser — bør vælge Valgmænd efter Forholdstalsmetoden indenfor de enkelte Folketingskredse i Forhold til Befolkningens eller Vælgerkorpsets Størrelse.

Mindretallets Ændringsforslag vedrørende Valgene til Folketinget gaar ud paa at indføre Forholdstalsvalgmaaden, den eneste Valgmaade, der kan gøre Stemmeretten til en Valgret i saa stort Omfang som muligt. Forskellige Systemer kan her komme til Anvendelse; for at imødekomme Ønskerne om, at det bliver Vælgerne trindt om, der træffer Bestemmelserne om, hvem der skal opstilles som Kandidater, og ikke Partibestyrrelserne, stiller Mindretallet Forslag om følgende Ordning: Landet inddeles i 90 Valgkredse, og i disse sker Kandidatopstillingen som hidtil, men en Kandidat kan opstilles i flere Kredse — det er foreslaaet: indenfor samme Amt, men man kunde jo godt